

బ్రహ్మసూత్రములు

అథ ప్రథమోఽధ్యాయః

ప్రథమః పాదః

1. జిజ్ఞాసాధికరణమ్
    1. అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా
2. జన్మాద్యధికరణమ్
    2. జన్మాద్యస్య యతః
3. శాస్త్రయోనిత్వాధికరణమ్
    3. శాస్త్రయోనిత్వాత్
4. సమన్వయాధికరణమ్
    4. తత్తు సమన్వయాత్
5. ఈక్షత్యధికరణమ్
    5. ఈ క్షతేర్నా శబ్దమ్
    6. గౌణశ్చేన్నాత్మ శబ్దాత్
    7. తన్నిష్ఠస్య మోక్షోపదేశాత్
    8. హేయత్వావచనాచ్చ
    9. స్వాప్యయాత్
    10. గతిసామాన్యాత్
    11. శ్రుతత్వాచ్చ
6. ఆనందమాయాధికరణమ్
    12. ఆనందమయోఽ భ్యాసాత్
    13. వికారశబ్దాన్నేతి చేన్న ప్రాచుర్యాత్
    14. తద్ధేతు వ్యపదేశాచ్చ

15. మాంత్ర వర్ణికమేవచ గీయతే

16. నేతరోఽను పపత్తేః

17. భేదవ్యప దేశాచ్చ

18. కామాచ్చ నాను మానాపేక్షా

19. అస్మిన్నస్యచ తద్యోగం శాస్తి

7. అంతరధికరణమ్

20. అంతస్తద్ధర్మోపదేశాత్

21. భేదవ్యపదేశాచ్చాన్యః

8. ఆకాశాధికరణమ్

22. ఆకాశస్తల్లింగాత్

9. ప్రాణాధికరణమ్

23. అత ఏవ ప్రాణః

10. జ్యోతిశ్చరణాధికరణమ్

24. జ్యోతిశ్చరణాభిధానాత్

25. ఛందోఽభిధానాన్నేతిచేన్నతథా చేతోఽర్పణనిగదాత్తథాహిదర్శనమ్

26. భూతాదిపాదవ్యపదేశోపపత్తేశ్చైవమ్

27. ఉపదేశ భేదాన్నేతి చేన్నోభయస్మిన్నప్య విరోధాత్

11. ప్రతర్దనాధికరణమ్

28. ప్రాణస్తథానుగమాత్

29. న వక్తురాత్మోపదేశాదితిచేదధ్యాత్మ సంబంధభూమాహ్యస్మిన్

30. శాస్త్ర దృష్ట్యా తూపదేశో వామ దేవవత్

31. జీవ ముఖ్య ప్రాణలింగాన్నేతిచేన్నోపాసాత్రై విధ్యాదాశ్రితత్వాదిహతద్యోగాత్.

అథద్వితీయ పాదః

1. సర్వత్ర ప్రసిద్ధ్యధికరణమ్
    1. సర్వత్ర ప్రసిద్ధోపదేశాత్
    2. వివక్షిత గుణోపపత్తేశ్చ
    3. అను పప త్తేస్తున శారీరః
    4. కర్మ కర్తృవ్యపదేశాచ్చ
    5. శబ్ద విశేషాత్
    6. స్మృతేశ్చ
    7. అర్భకౌకస్త్వాత్తద్వ్యపదేశాచ్చనేతిచేన్న నిచాయ్యత్వాదేవం వ్యోమవచ్చ
    8. సంభోగప్రాప్తిరితి చేన్నవైశేషాత్.
2. అత్త్రధికరణమ్
    9. అత్తాచరాచర గ్రహణాత్
    10. ప్రకరణాచ్చ
3. గుహాప్రవిష్టాధికరణమ్
    11. గుహాం ప్రవిష్టావాత్మానౌహి తద్దర్శనాత్
    12. విశేషణాచ్చ
4. అంతరధికరణమ్
    13. అంతర ఉపపత్తేః
    14. స్థానాది వ్యపదేశాచ్చ
    15. సుఖ విశిష్టాభిధానా దేవచ
    16. శ్రుతోపనిషత్కగత్యభిధానాచ్చ
    17. అనవస్థితేరసంభవాచ్చనేతరః
5. అంతర్యామ్యధికరణమ్
    18. అంతర్యామ్యధిదైవాదిషు తద్ధర్మ వ్యపదేశాత్

19. న చస్మార్తమతద్ధర్మాభిలాపాత్

20. శారీరశ్చోభయేపి హి భేదేనైన మధీయతే

6. అదృశ్యత్వాధికరణమ్

21. అదృశ్యత్వాది గుణకో ధర్మోక్తేః

22. విశేషణ భేదవ్యపదేశాభ్యాంచనేతరౌ

23. రూపోపన్యాసాచ్చ

7. వైశ్వానరాధికరణమ్

24. వైశ్వానరః సాధారణ శబ్దవిశేషాత్

25. స్మర్యమాణమనుమానం స్యాదితి

26. శబ్దాదిభ్యోంతః ప్రతిష్ఠానాచ్చన్నేతిచేన్నతథా దృష్ట్యుపదేశాద సంభవాత్పురుషమపిచైన మధీయతే

27. అత ఏవ న దేవతా భూతం చ

28. సాక్షాదప్యవిరోధం జైమినిః

29. అభివ్యక్తేరిత్యాశ్మరథ్యః

30. అనుస్మృతేర్బాదరిః

31. సంపత్తేరితి జైమిని స్తథా హి దర్శయతి

32. ఆమనంతి చైనమస్మిన్

అథ తృతీయః పాదః

1. ద్యుభ్వాద్యధికరణమ్

1. ద్యుభ్వాద్యాయతనం స్వశబ్దాత్

2. ముక్తోపసృప్యవ్యపదేశాత్

3. నాను మానమతచ్ఛబ్దాత్

4. ప్రాణభృచ్చ

5. భేదవ్యపదేశాత్

6. ప్రకరణాత్

7. స్థిత్యదనాభ్యాంచ

2. భూమాధికరణమ్

8. భూమా సంప్రసాదాదధ్యుపదేశాత్

9. ధర్మోప పత్తేశ్చ

3. అక్షరాధికరణమ్

10. అక్షరమంబరాంతధృతేః

11. సాచ ప్రశాసనాత్

12. అన్యభావవ్యావృత్తేశ్చ

4. ఈక్షతి కర్మవ్యపదేశాధికరణమ్

13. ఈక్షతి కర్మవ్యపదేశాత్సః

5. దహరాధికరణమ్

14. దహర ఉత్తరేభ్యః

15. గతి శబ్దాభ్యాం తథా హిదృష్టం లింగంచ

16. ధృతేశ్చ మహిమ్నోఽ స్యాస్మిన్నుపలబ్ధేః

17. ప్రసిద్ధేశ్చ

18. ఇతర పరామర్శాత్స ఇతిచేన్నాసంభవాత్

19. ఉత్తరాచ్చేదావిర్భూతస్వరూపస్తు

20. అన్యార్థశ్చ పరామర్శః

21. అల్పశ్రుతేరితి చేత్తదుక్తమ్

6. అనుకృత్యధికరణమ్

22. అనుకృతే స్తస్యచ

23. అపి చ స్మర్యతే

7. ప్రమితాధికరణమ్

24. శబ్దాదేవ ప్రమితః

25. హృద్యపేక్షయాతుమనుష్యాధికారత్వాత్

8. దేవతాధికరణమ్

26. తదుపర్యపి బాదరాయణః సంభవాత్

27. విరోధః కర్మణీతి చేన్నానేక ప్రతిపత్తేర్దర్శనాత్

28. శబ్ద ఇతిచేన్నాతః ప్రభవాత్ప్ర త్యక్షాను మానాభ్యామ్

29. అత ఏవ చ నిత్యత్వమ్

30. సమాన నామ రూపత్వాచ్చావృత్తావప్య విరోధోదర్శనాత్స్మ ృతేశ్చ

31. మధ్వాదిష్వ సంభవాదనధికారం జైమినిః

32. జ్యోతిషి భావాచ్చ

33. భావం తుబాదరాయణోఽస్తిహి

9. అపశూద్రాధికరణమ్

34. శుగస్య తదనాదర శ్రవణాత్తదాద్రవణాత్సూచ్యతే హి

35. క్షత్రియత్వావ గతేశ్చోత్తరత్రచైత్ర రథేన లింగాత్

36. సంస్కార పరామర్శాత్తదభావాభిలాపాచ్చ

37. తదభావ నిర్ధారణేచ ప్రవృత్తేః

38. శ్రవణాధ్యయనార్థ ప్రతిషేధాత్స్మ ృతేశ్చ

10. కంపనాధికరణమ్

39. కంపనాత్

11. జ్యోతి రధికరణమ్

40. జ్యోతిర్దర్శనాత్

12. అర్థాంతరత్వా దివ్యపదేశాధికరణమ్

41. ఆకాశోఽర్థాంతరత్వాదివ్యపదేశాత్

13. సుషుప్త్యుత్క్రాంత్యధికరణమ్

42. సుషుప్త్యుత్క్రాంత్యోర్భేదేన

43. పత్యాది శబ్దేభ్యః

అథచతుర్థః పాదః

1. ఆనుమానికాధికరణమ్

    1. ఆనుమానిక మప్యేకేషామితిచేన్న శరీర రూపకవిన్యస్త గృహీతేర్దర్శయతి చ

    2. సూక్ష్మంతు తదర్హత్వాత్

    3. తదధీనత్వాదర్థవత్

    4. జ్ఞేయత్వావచనాచ్చ

    5. వదతీతిచేన్న ప్రాజ్ఞో హి ప్రకరణాత్

    6. త్రయాణామేవ చై వముపన్యాసః ప్రశ్నశ్చ

    7. మహద్వచ్చ

2. చమసాధికరణమ్

    8. చమసవద విశేషాత్

    9. జ్యోతిరుపక్రమాతు తథా హ్యధీయత ఏకే

    10. కల్పనోపదేశాచ్చమధ్వాదివద విరోధః

3. సంఖ్యోపసం గ్రహాధికరణమ్

    11. న సంఖ్యోప సంగ్రహాదపినానాభావాదతిరేకాచ్చ

    12. ప్రాణాదయోవాక్యశేషాత్

    13. జ్యోతిషైకేషామసత్యన్నే

4. కారణత్వాధికరణమ్

    14. కారణత్వేన చాకాశాదిషుయథా వ్యపదిష్టోక్తేః

    15. సమాకర్షాత్

5. బాలాక్యధికరణమ్

    16. జగద్వాచిత్వాత్

17. జీవ ముఖ్య ప్రాణలింగాన్నేతి చేత్తద్ వ్యాఖ్యాతమ్

18. అన్యార్థంతు జైమినిః ప్రశ్నవ్యాఖ్యానా భ్యామపి చైవమేకే

6. వాక్యాన్వయాధికరణము

19. వాక్యాన్వయాత్

20. ప్రతిజ్ఞా సిద్ధేర్లింగమాశ్మరథ్యః

21. ఉత్క్రమిష్యత ఏవంభావాదిత్యౌడులోమిః

22. అవస్థితేరితి కాశకృత్స్నః

7. ప్రకృత్యధికరణము

23. ప్రకృతిశ్చ ప్రతిజ్ఞా దృష్టాంతాను పరోధాత్

24. అభిధ్యోపదేశాచ్చ

25. సాక్షాచ్చోభయామ్నానాత్

26. ఆత్మకృతేః పరిణామాత్

27. యోనిశ్చహి గీయతే

8. సర్వవ్యాఖ్యానాధికరణము

28. ఏతేన సర్వే వ్యాఖ్యాతా వ్యాఖ్యాతాః

అథ ద్వితీయోధ్యాయః

ప్రథమః పాదః

1. స్మృత్యధికరణమ్

1. స్మృత్యనవకాశ దోష ప్రసంగ ఇతి చేన్నాన్య స్మృత్యనవకాశ దోష ప్రసంగాత్

2. ఇతరేషాంచానుపలబ్ధేః

2. యోగ ప్రత్యుక్త్యధికరణమ్

3. ఏతేన యోగః ప్రత్యుక్తః

3. విలక్షణత్వాధికరణమ్

4. న విలక్షణత్వాదస్య తథాత్వంచ శబ్దాత్

5. అభిమాని వ్యపదేశస్తు విశేషానుగతిభ్యామ్

6. దృశ్యతేతు

7. అసదితి చేన్న ప్రతిషేధమాత్రత్వాత్

8. అపీతౌ తద్వత్ప్రసంగాదసమంజసమ్

9. న తు దృష్టాంత భావాత్

10. స్వపక్షదోషాచ్చ

11. తర్కా ప్రతిష్ఠానాదప్యన్యథానుమేయ మితి చేదేవమప్యనిర్మోక్ష ప్రసంగః

4. శిష్టపరిగ్రహాధికరణమ్

12. ఏతేన శిష్టాపరిగ్రహా అపివ్యాఖ్యాతాః

5. భోక్త్రా పత్త్యధికరణమ్

13. భోక్త్రా పత్తేరవిభాగశ్చేత్స్యాల్లోకవత్

6. ఆరంభణాధికరణమ్

14. తదనన్యత్వ మారంభణ శబ్దాదిభ్యః

15. భావేచోపలబ్ధేః

16. సత్త్వాచ్చావరస్య

17. అసద్వ్యపదేశాన్నేతి చేన్న ధర్మాంతరేణ వాక్య శేషాత్

18. యుక్తేశ్శబ్దాంతరాచ్చ

19. పటవచ్చ

20. యథా చ ప్రాణాది

7. ఇతర వ్యపదేశాధికరణమ్

21. ఇతర వ్యపదేశాద్ధితాకరణాది దోష ప్రసక్తిః

22. అధికం తు భేదనిర్దేశాత్

23. అశ్మాది వచ్చ తదనుప పత్తిః

8. ఉపసంహార దర్శనాధికరణమ్

24. ఉపసంహార దర్శనాన్నేతి చేన్న క్షీరవద్ధి

25. దేవాది వదపిలోకే

9. కృత్స్న ప్రసక్త్యధికరణమ్

26. కృత్స్న ప్రసక్తిర్నిరవయవత్వశబ్ద కోపోవా

27. శ్రుతేస్తు శబ్ద మూలత్వాత్

28. ఆత్మనిచైవం విచిత్రాశ్చహి

29. స్వపక్షదోషాచ్చ

10. సర్వోపేతాధికరణమ్

30. సర్వోపేతా చ తద్దర్శనాత్

31. వికరణత్వాన్నేతి చేత్తదుక్తమ్

11. ప్రయోజనవత్వాధికరణమ్

32. న ప్రయోజన వత్వాత్

33. లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్

12. వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాధికరణమ్

34. వైషమ్యనైర్ఘృణ్యేనసాపేక్షత్వాత్తథా హి దర్శయతి

35. న కర్మావిభాగాదితి చేన్నానాదిత్వాత్

36. ఉపపద్యతే చాప్యుపలభ్యతే చ

13. సర్వధర్మోపపత్త్యధికరణమ్

37. సర్వ ధర్మోప పత్తేశ్చ

అథ ద్వితీయః పాదః

1. రచనాను ప పత్త్యధికరణమ్

1. రచనాను ప పత్తేశ్చ నానుమానమ్

2. ప్రవృత్తేశ్చ

3. పయోంబు వచ్చేత్తత్రాపి

4. వ్యతిరేకానవ స్థితేశ్చాన పేక్షత్వాత్

5. అన్యత్రా భావాచ్చన తృణాదివత్

6. అభ్యుపగమే హ్యర్థాభావాత్

7. పురుషాశ్మవదితి చే త్తథాపి

8. అంగిత్వాను పపత్తేశ్చ

9. అన్యథానుమితౌచజ్ఞశక్తివియోగాత్

10. విప్రతిషేధాచ్చా సమంజసమ్

2. మహద్దీర్ఘాధికరణమ్

11. మహద్దీర్ఘవద్వాహ్రస్వపరిమండలాభ్యామ్

3. పరమాణు జగదకారణత్వాధికరణమ్

12. ఉభయథాపి న కర్మాత స్తదభావః

13. సమవాయాభ్యుపగమాచ్చసామ్యాద నవస్థితేః

14. నిత్యమేవ చ భావాత్

15. రూపాది మత్వాచ్చ విపర్యయోదర్శనాత్

16. ఉభయథా చ దోషాత్

17. అపరిగ్రహాచ్చాత్యంతమనపేక్షా

4. సముదాయాధికరణమ్

18. సముదాయ ఉభయహేతుకేఽపి తదప్రాప్తిః

19. ఇతరేతర ప్రత్యయత్వాదితి చేన్నోత్పత్తిమాత్ర నిమిత్తత్వాత్

20. ఉత్తరోత్పాదే చ పూర్వనిరోధాత్

21. అసతి ప్రతిజ్ఞోపరోధోయౌగ పద్యమన్యథా

22. ప్రతిసంఖ్యా ప్రతిసంఖ్యానిరోధాప్రాప్తి రవిచ్ఛేదాత్

23. ఉభయథా చ దోషాత్

24. ఆకాశే చా విశేషాత్

25. అనుస్మృతేశ్చ

26. నాసతోఽదృష్టత్వాత్

27. ఉదాసీనానామపి చైవం సిద్ధిః

5. అభావాధికరణమ్

28. నాభావ ఉపలబ్ధేః

29. వై ధర్మ్యాచ్చన స్వప్నాదివత్

30. న భావో ఽనుపలబ్ధేః

31. క్షణికత్వాచ్చ

32. సర్వథానుపపత్తేశ్చ

6. ఏకస్మిన్న సంభవాధికరణమ్

33. నైకస్మిన్న సంభవాత్

34. ఏవం చాత్మాకార్త్స్న్యమ్

35. న చ పర్యాయాదప్యవిరోధో వికారాదిభ్యః

36. అంత్యావస్థితేశ్చో భయనిత్యత్వాదవిశేషః

7. పత్యధికరణమ్

37. పత్యురసామంజస్యాత్

38. సంబంధానుపపత్తేశ్చ

39. అధిష్ఠానానుపపత్తేశ్చ

40. కరణవచ్చేన్న భోగాదిభ్యః

41. అంతవత్త్వమ సర్వజ్ఞతావా

8. ఉత్పత్త్య సంభవాధికరణమ్

42. ఉత్పత్త్య సంభవాత్

43. న చ కర్తుః కరణమ్

44. విజ్ఞానాది భావే వా తదప్రతిషేధః

45. విప్రతిషేధాచ్చ

అథ తృతీయః పాదః

1. వియదధికరణము

    1. న వియదశ్రుతేః

    2. అస్తితు

    3. గౌణ్యా సంభవాత్

    4. శబ్దాచ్చ

    5. స్యాచ్చైకస్య బ్రహ్మశబ్దవత్

    6. ప్రతిజ్ఞాఽహాని రవ్యతి రేకాచ్ఛబ్దేభ్యః

    7. యావద్వికారం తు విభాగోలోకవత్

2. మాతరిశ్వాధికరణము

    8. ఏతేన మాతరిశ్వా వ్యాఖ్యాతః

3. అసంభవాధికరణము

    9. అసంభవస్తుస సతోఽనుపపత్తేః

4. తేజోధికరణము

    10. తేజోఽత స్తథాహ్యాహ

5. అబధికరణము

    11. ఆపః

6. పృథివ్యధికారాధికరణము

    12. పృథివ్యధికారరూపశబ్దాంత రేభ్యః

7. తదభిధ్యానాధికరణము

    13. తదభిధ్యానాదేవతు తల్లింగాత్సః

8. విపర్యయాధికరణము

14. విపర్యయేణ తు క్రమోఽ త ఉపపద్యతే చ

9. అంతరా విజ్ఞానాధికరణము

15. అంతరా విజ్ఞాన మనసీ క్రమేణ తల్లింగాదితి చేన్నా విశేషాత్

10. చరాచరవ్యపాశ్రయధికరణము

16. చరాచర వ్యపాశ్రయస్తు స్యాత్తద్వ్య పదేశోభాక్త స్తద్భావ భావిత్వాత్

11. ఆత్మాధికరణము

17. నాత్మాశ్రుతేర్నిత్యత్వాచ్చతాభ్యః

12. జ్ఞాధికరణము

18. జ్ఞో ఽత ఏవ

13. ఉత్క్రాంతి గత్యధికరణము

19. ఉత్క్రాంతి గత్యాగతీనామ్

20. స్వాత్మనాచోత్తరయోః

21. నాణురతచ్ఛ్రుతేరితి చేన్నతరాధికారాత్

22. స్వశబ్దోన్మానాభ్యాంచ

23. అవిరోధశ్చందనవత్

24. అవస్థితి వైశేష్యాదితిచేన్నాధ్యుపగమాద్ధృది హి

25. గుణాద్వాలోకవత్

26. వ్యతిరేకో గంధవత్

27. తథా చ దర్శయతి

28. పృథగుపదేశాత్

29. తద్గుణసారతత్వాత్తు తద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్

30. యావదాత్మభావిత్వాచ న దోష స్తద్దర్శనాత్

31. పుంస్త్వాది వత్త్వస్య సతోఽభివ్యక్తి యోగాత్

32. నిత్యోపలబ్ధ్యనుపలబ్ధి ప్రసంగోఽన్యతర నియమోవాఽన్యథా

14. కర్త్రధికరణము

33. కర్తాశాస్త్రార్థవత్వాత్

34. విహారోపదేశాత్

35. ఉపాదానాత్

36. వ్యపదేశాచ్చ క్రియాయాం న చేన్నిర్దేశ విపపర్యయః

37. ఉపలబ్ధివదనియమః

38. శక్తి విపర్యయాత్

39. సమాధ్యభావాచ్చ

15. తక్షాధికరణము

40. యథా చ తక్షోభయథా

16. పరాయత్తాధికరణము

41. పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః

42. కృత ప్రయత్నా పేక్షస్తు విహిత ప్రతిషిద్ధా పైయర్థ్యాదిభ్యః

17. అంశాధికరణము

43. అంశోనానావ్యపదేశాదన్యథాచాపిదాశకిత వాదిత్వ మధీయతే ఏకే

44. మంత్రవర్ణాచ్చ

45. అపి చ స్మర్యతే

46. ప్రకాశాదివన్నైవం పరః

47. స్మరంతి చ

48. అనుజ్ఞాపరిహారౌ దేహ సంబంధా జ్యోతిరాదివత్

49. అసంతతేశ్చావ్యతికరః

50. ఆభాస ఏవచ

51. అదృష్టా నియమాత్

52. అభిసంధ్యాదిష్వపి చైవమ్

53. ప్రదేశాదితి చేన్నాంతర్భావాత్

అథ చతుర్థః పాదః

1. ప్రాణోత్పత్త్యధికరణము

   1. తథాప్రాణాః

   2. గౌణ్య సంభవాత్

   3. తత్ప్రాక్ శ్రుతేశ్చ

   4. తత్పూర్వకత్వాద్వాచః

2. సప్తగత్యధికరణము

   5. సప్తగతేర్విశేషితత్వాచ్చ

   6. హస్తాదయస్తు స్థితేఽ తో నైవమ్

3. ప్రాణాణుత్వాధికరణము

   7. అణవశ్చ

4. ప్రాణశ్రైష్ఠ్యాధికరణము

   8. శ్రేష్ఠశ్చ

5. వాయుక్రియాధికరణము

   9. న వాయు క్రియే పృథగుపదేశాత్

   10. చక్షురాదివత్తు తత్సహశిష్ట్యాదిభ్యః

   11. అకరణత్వాచ్చ న దోష స్తథా హి దర్శయతి

   12. పంచవృత్తిర్మనోవద్ వ్యపదిశ్యతే

6. శ్రేష్ఠాణుత్వాధికరణము

   13. అణుశ్చ

7. జ్యోతిరాద్యధికరణము

   14. జ్యోతిరాద్యధిష్ఠానం తు తదామననాత్

   15. ప్రాణవతాశబ్దాత్

16. తస్యచ నిత్యత్వాత్

8. ఇంద్రియాధికరణము

17. త ఇంద్రియాణి తద్వ్యపదేశాన్యత్ర శ్రేష్ఠాత్

18. భేద శ్రుతేః

19. వై లక్షణ్యాచ్చ

9. సంజ్ఞామూర్తిక్లృప్త్యధికరణము

20. సంజ్ఞామూర్తి కృప్తిస్తు త్రివృత్కుర్వత ఉపదేశాత్

21. మాంసాది భౌమం యథాశబ్దమితరయోశ్చ

22. వైశేష్యాత్తు తద్వాద స్తద్వాదః

అథ తృతీయోఽ ధ్యాయః

ప్రథమః పాదః

1. తదంతర ప్రతిపత్త్యధికరణము

1. తదంతర ప్రతిపత్తౌరంహతి సంపరిష్వక్తః ప్రశ్న నిరూపణాభ్యామ్

2. త్ర్యాత్మకత్వాత్తు భూయస్త్వాత్

3. ప్రాణగతేశ్చ

4. అగ్న్యాదిగతి శ్రుతే రితిచేన్న భాక్తత్వాత్

5. ప్రథమేఽ శ్రవణాదితిచేన్న తా ఏవహ్యుపపత్తేః

6. అశ్రుతత్వాదితిచేన్నేష్టాదికారిణాం ప్రతీతేః

7. భాక్తం వానాత్మవిత్త్వాత్తథా హి దర్శయతి

2. కృతాత్యయాధికరణము

8. కృతాత్యయేనుశయవాన్ దృష్టస్మృతిభ్యాంయథేతమనేవంచ

9. చరణాదితి చేన్నో పలక్షణార్థేతి కార్ష్ణా జినిః

10. ఆనర్థక్యమితిచేన్నతదపేక్షత్వాత్

11. సుకృత దుష్కృతే ఏవేతి తు బాదరిః

3. అనిష్టాదికార్యాధికరణము

12. అనిష్టాది కారిణామపి చ శ్రుతమ్

13. సంయమనే త్వనుభూయేత రేషామా రోహావరోహౌ తద్గతి దర్శనాత్

14. స్మరంతి చ

15. అపి చ సప్త

16. తత్రాపి చ తద్వ్యాపారాద విరోధః

17. విద్యాకర్మణోరితి తు ప్రకృతత్వాత్

18. న తృతీయే తథోపలబ్ధేః

19. స్మర్యతేఽపి చ లోకే

20. దర్శనాచ్చ

21. తృతీయ శబ్దావరోధః సంశోకజస్య

4. సాభావ్యాపత్త్యధికరణము

22. తత్సాభావ్యాపత్తి రుపపత్తేః

5. నాతి చిరాధికరణము

23. నాతి చిరేణ విశేషాత్

6. అన్యాధిష్ఠితాధికరణము

24. అన్యాధిష్ఠితేషు పూర్వవదభిలాపాత్

25. అశుద్ధమితి చేన్న శబ్దాత్

26. రేతస్సిగ్యోగోఽథ

27. యోనేశ్శరీరమ్

అథ ద్వితీయః పాదః

1. సంధ్యాధికరణము

1. సంధ్యే సృష్టి రాహహి

2. నిర్మాతారం చైకే పుత్రాదయశ్చ

3. మాయామాత్రంతు కార్త్స్న్యేనానభివ్యక్త స్వరూపత్వాత్

4. సూచకశ్చ హి శ్రుతేరాచక్షతే చ తద్విదః

5. పరాభిధ్యానాత్తు తిరోహితం తతోహ్యస్య బంధవిపర్యయౌ

6. దేహయోగాద్వాసోఽపి

2. తదభావాధికరణము

7. తదభావో నాడీషు తచ్ఛ్రుతే రాత్మనిచ

8. అతః ప్రబోధో ఽస్మాత్

3. కర్మాను స్మృతి శబ్ద విధ్యధికరణము

9. స ఏవ తు కర్మానుస్మృతి శబ్ద విధిభ్యః

4. ముగ్ధే ర్ధ సంపత్త్యధికరణము

10. ముగ్ధే ర్ధ సంపత్తిః పరిశేషాత్

5. ఉభయలింగాధికరణము

11. న స్థానతోఽపి పరస్యోభయ లింగం సర్వత్ర హి

12. న భేదాదితిచేన్న ప్రత్యేక మతద్వచనాత్

13. అపిచైవమేకే

14. అరూపవదేవ హి తత్ప్రధానత్వాత్

15. ప్రకాశవచ్చావైయర్థ్యాత్

16. అహ చ తన్మాత్రమ్

17. దర్శయతి చాథో అపి స్మర్యతే

18. అత ఏవ చోపమా సూర్యకాదివత్

19. అంబువద గ్రహణాత్తు న తథాత్వమ్

20. వృద్ధిహ్రాస భాక్త్వమంతర్భావాదుభయ సామంజస్యాదేవమ్

21. దర్శనాచ్చ

6. ప్రకృతై తావత్త్వాధికరణము

22. ప్రకృతై తావత్త్వం హి ప్రతిషేధతి తతో(బ్రవీతి చ భూయః

23. తదవ్యక్తమాహ హి

24. అపి చ సంరాధనే ప్రత్యక్షానుమానాభ్యామ్

25. ప్రకాశాది వచ్చావై శేష్యం ప్రకాశశ్చ కర్మణ్యభ్యాసాత్

26. అతోఽనంతేన తథా హి లింగమ్

27. ఉభయ వ్యపదేశాత్త్వ హి కుండలవత్

28. ప్రకాశాశ్రయవద్వాతేజస్త్వాత్

29. పూర్వవద్వా

30. ప్రతిషేధాచ్చ

7. పరాధికరణము

31. పరమతస్సేతూన్మానసంబంధభేదవ్యపదేశేభ్యః

32. సామాన్యాత్తు

33. బుద్ధ్యర్థః పాదవత్

34. స్థానవిశేషాత్ప్రకాశాదివత్

35. ఉపపత్తేశ్చ

36. తథాన్య ప్రతిషేధాత్

37. అనేన సర్వగతత్వమాయామ శబ్దాదిభ్యః

8. ఫలాధికరణము

38. ఫలమత ఉపపత్తేః

39. శ్రుతత్వాచ్చ

40. ధర్మం జైమిని రత ఏవ

41. పూర్వం తు బాదరాయణో హేతువ్యపదేశాత్

అథ తృతీయః పాదః

1. సర్వవేదాంత ప్రత్యయాధికరణము

   1. సర్వవేదాంత ప్రత్యయం చోదనాద్య విశేషాత్

   2. భేదాన్నేతీ చేన్నైకస్యామపి

   3. స్వాధ్యాయస్య తథాత్వేన హి సమాచారే ఽధికారాచ్చ సవవచ్చ తన్నియమః

   4. దర్శయతి చ

2. ఉపసంహారాధికరణము

   5. ఉపసంహారోఽ ర్థాభేదద్విధిశేష వత్సమానే చ

3. అన్యథాత్వాధికరణము

   6. అన్యథాత్వం శబ్దాదితి చేన్నా విశేషాత్

   7. నవా ప్రకరణభేదాత్పరోవరీయస్త్వాదివత్

   8. సంజ్ఞాతశ్చేత్తదుక్తమస్తి తు తదపి

4. వ్యాప్త్యధికరణము

   9. వ్యాప్తేశ్చ సమంజసమ్

5. సర్వాభేదాధికరణము

   10. సర్వాభేదాదన్యత్రేమే

6. ఆనందాద్యధికరణము

   11. ఆనందాదయః ప్రధానస్య

   12. ప్రియశిరస్త్వాద్యప్రాప్తిరుపచయాపచయౌ హి భేదే

   13. ఇతరేత్వర్థ సామాన్యాత్

7. ఆధ్యానాధికరణమ్

   14. ఆధ్యానాయ ప్రయోజనాభావాత్

   15. ఆత్మశబ్దాచ్చ

8. ఆత్మ గృహీత్యధికరణము

16. ఆత్మగృహీతిరితరవదు త్తరాత్

17. అన్వయాదితిచేత్స్యాదవధారణాత్

9. కార్యాఖ్యానాధికరణము

18. కార్యాఖ్యానాద పూర్వమ్

10. సమానాధికరణము

19. సమాన ఏవం చాభేదాత్

11. సంబంధాధికరణము

20. సంబంధాదేవ మన్యత్రాపి

21. న వా విశేషాత్

22. దర్శయతి చ

12. సంభృత్యధికరణము

23. సంభృతిద్యువ్యాప్త్య చాతః

13. పురుషవిద్యాధికరణము

24. పురుషవిద్యాయామివ చేతరేషామనామ్నానాత్

14. వేధాద్యధికరణము

25. వేధాద్యర్థభేదాత్

15. హాన్యధికరణము

26. హానౌతూపాయన శబ్దశేషత్వాత్కుశా ఛందస్తుత్యుప గానవత్తదుక్తమ్

16. సాంపరాయాధికరణము

27. సాంపరాయే తర్తవ్యాభావాత్తథాహ్యన్యే

28. ఛందత ఉభయావిరోధాత్

17. గతేరర్థవత్వాధికరణము

29. గతేరర్థవత్వముభయథాన్యథాహి విరోధః

30. ఉపపన్న స్తల్ల క్షణార్థోపలబ్ధేర్లోకవత్

18. అనియామాధికరణము

31. అనియమః సర్వాసామవిరోధః శబ్దానుమానాభ్యామ్

19. యావదధికారాధికరణము

32. యావదధికారమవస్థితిరాధికారికాణామ్

20. అక్షరధ్యధికరణము

33. అక్షరధియాం త్వవరోధః సామాన్య తద్భావాభ్యామౌప సదవత్తదుక్తమ్

21. ఇయదధికరణము

34. ఇయదామననాత్

22. అంతరత్వాధికరణము

35. అంతరాభూతగ్రామవత్స్వాత్మనః

36. అన్యథాభేదానుప పత్తిరితి చేన్నోపదేశాంతరవత్

23. వ్యతిహారాధికరణము

37. వ్యతిహారో విశింషంతి హీతరవత్

24. సత్యాద్యధికరణము

38. సైవ హి సత్యాదయః

25. కామాద్యధికరణము

39. కామాదీతరత్ర తత్రచాయతనాదిభ్యః

26. ఆదరాధికరణము

40. ఆదరాదలోపః

41. ఉపస్థితేఽ త స్తద్వచనాత్

27. తన్నిర్ధారణాధికరణము

42. తన్నిర్ధారణానియమ స్తద్ద ృష్టేః పృథగ్ఘ్యప్రతిబంధః ఫలమ్

28. ప్రదానాధికరణము

43. ప్రదానవదేవ తదుక్తమ్

29. లింగభూయస్త్వాధికరణము

44. లింగభూయస్త్వాత్తద్ధి బలీయస్తదపి

45. పూర్వ వికల్పః ప్రకరణాత్స్యాత్క్రియా మానసవత్

46. అతిదేశాచ్చ

47. విద్యైవతు నిర్ధారణాత్

48. దర్శనాచ్చ

49. శ్రుత్యాది బలీయస్త్వాచ్చ న బాధః

50. అనుబంధాదిభ్యః ప్రజ్ఞాంతర పృథ క్త్వవద్ద ృష్టశ్చ తదుక్తమ్

51. న సామాన్యాదప్యుపలబ్ధేర్మృత్యువన్నహి లోకాపత్తిః

52. పరేణ చ శబ్దస్యతాద్విధ్యం భూయస్త్వాత్త్వనుబంధః

30. ఐకాత్మ్యాధికరణము

53. ఏక ఆత్మనః శరీరేభావాత్

54. వ్యతిరేక స్తద్భావా భావిత్వాన్న తూపలబ్ధివత్

31. అంగావబద్ధాధికరణము

55. అంగావబద్ధాస్తున శాఖాసు హి ప్రతివేదమ్

56. మంత్రాదివద్వావిరోధః

32. భూమజ్యాయస్త్వాధికరణము

57. భూమ్నః క్రతువజ్జ్యాయ స్త్వం తథా హిదర్శయతి

33. శబ్దాది భేదాధికరణము

58. నానా శబ్దాది భేదాత్

34. వికల్పాధికరణము

59. వికల్పోఽ విశిష్టఫలత్వాత్

35. కామ్యాధికరణము

60. కామ్యాస్తు యథాకామం సముచ్చీయేరన్నవా పూర్వహేత్వభావాత్

36. యథాశ్రయభావాధికరణము

61. అంగేషు యథాశ్రయభావః

62. శిష్టేశ్చ

63. సమాహారాత్

64. గుణసాధారణ్య శ్రుతేశ్చ

65. న వా తత్సహ భావాశ్రుతేః

66. దర్శనాచ్చ

అథ చతుర్థః పాదః

1. పురుషార్థాధికరణము

1. పురుషార్థో తశ్శబ్దాదితి బాదరాయణః

2. శేషాత్వాత్పురుషార్థవాదో యథాన్యేష్వితి జైమినిః

3. ఆచార దర్శనాత్

4. తచ్ఛ్రుతేః

5. సమన్వారంభణాత్

6. తద్వతో విధానాత్

7. నియమాచ్చ

8. అధికోపదేశాత్తు బాదరాయణ స్యైవం తద్దర్శనాత్

9. తుల్యం తు దర్శనమ్

10. అసార్వత్రికీ

11. విభాగః శతవత్

12. అధ్యయన మాత్రవతః

13. నా విశేషాత్

14. స్తుతయేఽ నుమతిర్వా

15. కామకారేణ చైకే

16. ఉపమర్ధంచ

17. ఊర్ధ్వరేతస్సుచ శబ్దేహి

2. పరామర్శ్యాధికరణము

18. పరామర్శం జైమినిరచోదనా చాపవదతి హి

19. అనుష్ఠేయం బాదరాయణః సామ్యశ్రుతేః

20. విధిర్వాధారణవత్

3. స్తుతిమాత్రాధికరణము

21. స్తుతిమాత్ర ముపాదానాదితిచేన్నా పూర్వత్వాత్

22. భావశబ్దాచ్చ

4. పారిప్లవాధికరణము

23. పారిప్లవార్థా ఇతిచేన్న విశేషితత్వాత్

24. తథాచైకవాక్యతోప బంధాత్

5. అగ్నీంధనాద్యధికరణము

25. అత ఏవ చాగ్నీంధనాద్యనపేక్షా

6. సర్వాపేక్షాధికరణము

26. సర్వాపేక్షచ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్

27. శమదమాద్యుపేతః స్యాత్తథాపి తు తద్విధేస్తదంగ తయాతేషా మవశ్యాను ష్ఠేయత్వాత్

7. సర్వాన్నానుమత్యధికరణము

28. సర్వాన్నానుమతిశ్చ ప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్

29. అబాధాచ్చ

30. అపి చ స్మర్యతే

31. శబ్దశ్చాతోఽ కామకారే

8. ఆశ్రమకర్మాధికరణము

32. విహితత్వాచ్చాశ్రమ కర్మాపి

33. సహకారి త్వేనచ

34. సర్వథాపి త ఏవోభయలింగాత్

35. అనభిభవం చ దర్శయతి

9. విధురాధికరణము

36. అంతరా చాపి తు తద్దృష్టేః

37. అపి చ స్మర్యతే

38. విశేషానుగ్రహశ్చ

39. అతస్త్వితర జ్జ్యాయోలింగాచ్చ

10. తద్భూతాధికరణము

40. తద్భూతస్యతు నాతద్భావో జైమినేరపి నియమాతద్రూపాభా వేభ్యః

11. అధికారాధికరణము

41. న చాధికారికమపి పతనానుమానాత్తదయోగాత్

42. ఉపపూర్వమపిత్వేకే భావమశనవత్తదుక్తమ్

12. బహిరధికరణము

43. బహిస్తూభయథాపి స్మృతేరాచారాచ్చ

13. స్వామ్యధికరణము

44. స్వామినః ఫలశ్రుతేరిత్యాత్రేయః

45. ఆర్త్విజ్యమిత్యౌడులోమిస్తస్మైహి పరిక్రీయతే

46. శ్రుతేశ్చ

14. సహకార్యంతర విధ్యధికరణము

47. సహకార్యంతరవిధిః పక్షేణతృతీయం తద్వతో విధ్యాదివత్

48. కృత్స్న భావాత్తు గృహిణోపసంహారః

49. మౌనవదితరే షామప్యుపదేశాత్

15. అనావిష్కారాధికరణము

50. అనావిష్కుర్వన్న న్వయాత్

16. ఐహికాధికరణము

51. ఐహిమప్య ప్రస్తుత ప్రతిబంధే తద్దర్శనాత్

17. ముక్తి ఫలాధికరణము

52. ఏవం ముక్తి ఫలానియమ స్తదవస్థా ధృతే స్త దవస్థావధృతేః

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః

ప్రథమః పాదః

1. ఆవృత్త్యధికరణము

1. ఆవృత్తిరస కృదుపదేశాత్

2. లింగాచ్చ

2. ఆత్మత్వోపాసనాధికరణము

3. ఆత్మేతి తూపగచ్ఛంతి గ్రాహయంతి చ

3. ప్రతీకాధికరణము

4. న ప్రతీకే నహిసః

4. బ్రహ్మదృష్ట్యధికరణము

5. బ్రహ్మదృష్టిరుత్కర్షాత్

5. ఆదిత్యాదిమత్యధికరణము

6. ఆదిత్యాది మతయశ్చాంగ ఉపపత్తేః

6. ఆసీనాధికరణము

7. ఆసీన స్సంభవాత్

8. ధ్యానాచ్చ

9. అచలత్వం చాపేక్ష్య

10. స్మరంతి చ

7. ఏకాగ్రతాధికరణము

11. యత్రైకాగ్రతాతత్రా విశేషాత్

8. ఆప్రాయణాధికరణము

12. ఆప్రాయణాత్తత్రాపి హి దృష్టమ్

9. తదధిగమాధికరణము

13. తదధిగము ఉత్తర పూర్వాఘయోర శ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్

10. ఇతరాసంశ్లేషాధికరణము

14. ఇతరస్యాప్యేవ మసంశ్లేషః పాతేతు

11. అనారబ్ధాధికరణము

15. అనారబ్ధకార్యే ఏవతు పూర్వే తదవధేః

12. అగ్ని హోత్రాద్యధికరణము

16. అగ్నిహోత్రాది తు తత్కార్యాయైవ తద్దర్శనాత్

17. అతోఽన్యాపి హ్యేకేషాముభయోః

13. విద్యాజ్ఞాన సాధనాధికరణము

18. యదేవ విద్యయేతి హి

14. ఇతరక్షపణాధికరణము

19. భోగేసత్వితరేక్షపయిత్వా సంపద్యతే

అథ ద్వితీయః పాదః

1. వాగధికరణము

1. వాఙ్మనసి దర్శనాచ్ఛబ్దాచ్చ

2. అత ఏవ చ సర్వాణ్యాను

2. మనోఽధికరణము

3. తన్మనః ప్రాణ ఉత్తరాత్

3. అధ్యక్షాధికరణము

4. సోఽధ్యక్షే తదుపగమాదిభ్యః

5. భూతేషు తచ్ఛ్రుతేః

6. నైకస్మిన్ దర్శయతో హి

4. ఆసృత్యుపక్రమాధికరణము

7. సమానా చాసృత్యుపక్రమాదమృతత్వం చానుపోష్య

5. సంసారవ్యపదేశాధికరణము

8. తదాపీతేః సంసారవ్యపదేశాత్

9. సూక్ష్మం ప్రమాణతశ్చ తథోపలబ్ధేః

10. నోపమర్దేనాతః

11. అస్యైవ చోపపత్తేరేష ఊష్మా

6. ప్రతిషేధాధికరణము

12. ప్రతి షేధాదితిచేన్న శారీరాత్

13. స్పష్టో హ్యేకేషామ్

14. స్మర్యతే చ

7. వాగాదిలయాధికరణము

15. తాని పరే తథాహ్యాహ

8. అవిభాగాధికరణము

16. అవిభాగో వచనాత్

9. తదోకోఽధికరణము

17. తదోకోఽగ్రజ్వలనం తత్ప్రకాశితద్వారో విద్యాసామర్థ్యాత్తచ్ఛేషగత్యనుస్మృతియోగాచ్చ హార్దానుగృహీతః శతాధికయా

10. రశ్మ్యధికరణము

18. రస్మ్యనుసారీ

19. నిశినేతిచేన్న సంబంధస్య యావద్దేహభావిత్వాద్దర్శయతి చ

11. దక్షిణాయనాధికరణము

20. అతశ్చాయనేఽపి హి దక్షిణే

21. యోగినః ప్రతి చ స్మర్యతే స్మార్తేచైతే

అథ తృతీయః పాదః

1. అర్చిరాద్యధికరణము

1. అర్చిరాదినా తత్ప్రథితేః

2. వాయ్వధికరణము

2. వాయుమబ్దాదవిశేషవిశేషాభ్యామ్

3. తడిదధికరణము

3. తడితోఽధివరుణః సంబంధాత్

4. ఆతివాహికాధికరణము

4. ఆతివాహికాస్తల్లింగాత్

5. ఉభయ వ్యామోహాత్తత్సిద్ధేః

6. వైద్యుతేనైవ తత స్తచ్ఛ్రుతేః

5. కార్యాధికరణము

7. కార్యం బాదరిరస్య గత్యుపపత్తేః

8. విశేషితత్వాచ్చ

9. సామీప్యాత్తు తద్వ్యపదేశః

10. కార్యాత్యయే తదధ్యక్షేణసహాతః పరమభిధానాత్

11. స్మృతేశ్చ

12. పరం జైమినిర్ముఖ్యత్వాత్

13. దర్శనాచ్చ

14. న చ కార్యే ప్రతిపత్త్యభిసంధిః

6. అ ప్రతీకాలంబనాధికరణము

15. అప్రతీకాలంబనాన్నయతీతి బాదరాయణ ఉభయ థాదోషాత్తత్క్రతుశ్చ

16. విశేషం చ దర్శయతి

అథ చతుర్థః పాదః

1. సంపద్యావిర్భావాధికరణము

1. సంపద్యావిర్భావః స్వేనశబ్దాత్

2. ముక్తః ప్రతిజ్ఞానాత్

3. ఆత్మా ప్రకరణాత్

2. అవిభాగేన దృష్టత్వాధికరణము

4. అవిభాగేన దృష్టత్వాత్

3. బ్రాహ్మాధికరణము

5. బ్రాహ్మేణ జైమినిరుపన్యాసాదిభ్యః

6. చితి తన్మాత్రేణ తదాత్మకత్వాది త్యౌడులోమిః

7. ఏవమప్యుపన్యాసాత్ పూర్వభావాద విరోధం బాదరాయణః

4. సంకల్పాధికరణము

8. సంకల్పాదేవ తుతచ్ఛ్రుతేః

9. అత ఏవ చానన్యాధిపతిః

5. అభావాధికరణము

10. అభావం బాదరిరాహ హ్యేవమ్

11. భావం జై మినిర్వికల్పామననాత్

12. ద్వాదశాహవ దుభయవిధం బాదరాయణోఽ తః

13. తన్వభావే సంధ్యవదుపపత్తేః

14. భావే జాగ్రద్వత్

6. ప్రదీపాధికరణము

15. ప్రదీపవదావేశ స్తథా హి దర్శయతి

16. స్వాప్యయ సంపత్త్యోరన్యతరా పేక్షమా విష్కృతం హి

7. జగద్వ్యాపారాధికరణము

17. జగద్వ్యాపారవర్జం ప్రకరణాద సన్నిహితత్వాచ్చ

18. ప్రత్యక్షోపదేశాదితి చేన్నాధికారిక మండలస్థోక్తేః

19. వికారావర్తి చ తథా హి స్థితి మాహ

20. దర్శయతశ్చైవం ప్రత్యక్షానుమానే

21. భోగమాత్ర సామ్యలింగాచ్చ

22. అనావృత్తిః శబ్దాదనావృత్తిః శబ్దాత్

హరిః ఓం తత్సత్

శ్రీ సద్గురు పరమాత్మనే నమః

ఓం శ్రీ వేదవ్యాసాయనమః

ఓం పూర్ణమదః పూర్ణమిదం

పూర్ణాత్పూర్ణ ముదచ్యతే, పూర్ణస్య

పూర్ణమాదాయ పూర్ణమే వావశిష్యతే

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః